



Briselē, 2016. gada 22. septembrī
(OR. en)

12478/16

LIMITE

CRS CRP 29	AELE 72
MERTENS 3	COWEB 95
JUR 464	MOG 106
COPS 278	MAMA 190
ELARG 92	CONUN 181
CORLX 370	COAFR 249
COJUR 15	ACP 129
COMAR 12	COLAC 70
COSCE 3	COHAFA 61
COTRA 20	DEVGEN 203
COEST 234	PROBA 17
COASI 195	

INFORMATĪVA PIEZĪME

Sūtītājs:	Juridiskais dienests
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (II)
Temats:	Lietā Eiropas Savienības Tiesā: – Tiesas (virspalāta) spriedums lietā C-660/13, <i>Eiropas Savienības Padome/Eiropas Komisija</i>

I. IEVADS

1. Eiropas Savienības Tiesa (EST) virspalātas sastāvā 2016. gada 28. jūlijā pasludināja spriedumu lietā C-660/13 *Eiropas Savienības Padome/Eiropas Komisija*. Ar minēto spriedumu tika atcelts Komisijas 2013. gada 3. oktobra Lēmums C(2013) 6355 *final* par papildinājuma parakstīšanu – attiecībā uz Horvātiju – Saprāšanās memorandam par Šveices Konfederācijas finanšu ieguldījumu ("atceltais lēmums"), vienlaikus atstājot spēkā tā iedarbību līdz brīdim, kad tas tiks aizstāts.

2. EST nosprieda, ka Komisija, neprasīdama Padomes iepriekšēju piekrišanu pirms atceltā lēmuma pieņemšanas (ar ko diviem Komisijas locekļiem atļauj Savienības vārdā parakstīt minēto papildinājumu) un pāriešanas pie parakstīšanas procedūras, ir rīkojusies nelikumīgi. Tādējādi Tiesa ir izskaidrojusi procedūras attiecībā uz to, kā tiek vestas sarunas par nesaistošiem instrumentiem starp Savienību un trešām pusēm un kā tie tiek parakstīti.
3. Komisija apgalvoja – ja šāda instrumenta saturs atspoguļo esošu ES politikas nostāju, tā parakstīšanai neesot vajadzīga Padomes iepriekšēja piekrišana. Pat ja minētā instrumenta saturs neatspoguļo esošu ES nostāju, Komisija uzskatīja, ka tai ir jāprasa Padomes piekrišana attiecībā uz instrumenta saturu, nevis attiecībā uz tā parakstīšanu *per se*. Tādējādi Komisija uzskatīja, ka tā ir tiesīga Savienības vārdā autonomi parakstīt jebkuru šādu instrumentu, vien pamatojoties uz LES 17. panta 1. punktu.
4. Padomes nostāja bija tāda, ka lēmums parakstīt nesaistošu instrumentu ar trešo pusi ir politikas veidošanas akts *per se*, līdz ar ko Padomes iepriekšēja piekrišana parakstīšanai ir nepieciešama neatkarīgi no tā, vai instrumenta saturs atbilst esošajai politikai.
5. Tiesa apstiprināja Padomes nostāju, atzīstot, ka ar atcelto Komisijas lēmumu ir pārsniegtas Komisijas pilnvaru robežas un pārkāpts LES 13. panta 2. punkts.

II. PRIEKŠVĒSTURE

6. Padome prasīja atcelt atcelto lēmumu, vienlaikus lūdzot saglabāt tā sekas līdz brīdim, kad tas tiks aizstāts. Savas prasības pamatošanai Padome izvirzīja šādus divus pamatus:
 - tas, ka Komisija, pieņemot apstrīdēto lēmumu bez Padomes iepriekšējas piekrišanas, ir pārkāpusi pilnvaru sadalījuma starp iestādēm principu un līdz ar to institucionālā līdzsvara principu; un
 - tas, ka Komisija ar savu *modus operandi*, kā rezultātā tika pieņemts attiecīgais lēmums un parakstīts iepriekšminētais papildinājums, ir pārkāpusi lojālas sadarbības principu.
7. Desmit dalībvalstis (FR, CZ, DE, PL, NL, GR, UK, HU, FI, LT) iestājās lietā Padomes prasījumu atbalstam.
8. Ģenerālvokāte Šarpstone [*Sharpston*] 2015. gada 26. novembra secinājumos pauda viedokli, ka Komisijas lēmums būtu jāatceļ institucionālā līdzsvara principa pārkāpuma dēļ.

III. SPRIEDUMS

9. Sprieduma 37.–39. punktā EST spriež – lai pārietu pie nesaistoša instrumenta parakstīšanas, Komisijai ir vajadzīga *expressis verbis* atļauja, ko šajā sakarā devusi Padome. Citiem vārdiem – Komisijai nav tiesību, pamatojoties uz tās pilnvarām īstenot Savienības ārējo pārstāvību saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu, parakstīt šādu instrumentu. Lēmumam parakstīt šādu instrumentu ir vajadzīgs Savienības interešu novērtējums, ko Savienības un konkrētās trešās puses attiecību kontekstā, ievērojot Eiropadomes izklāstītās stratēģiskās pamatnostādnes un principus un Savienības ārējās darbības principus un mērķus, veic Padome.

10. Minētā sprieduma 40. punktā EST piebilst, ka lēmums parakstīt nesaistošu instrumentu vienmēr un per se ir politikas veidošanas akts, kas līdz ar to ir jānosaka Padomei saskaņā ar LES 16. panta 1. punkta otro teikumu un 16. panta 6. punkta trešo daļu.
11. Sprieduma 41. un 43. punktā EST spriež, ka šādam politikas veidošanas aktam ir vajadzīgs Padomes veikts novērtējums par to, vai nolīgtais instruments joprojām atspoguļo Savienības intereses, pamatojoties uz sarunu rezultātā izstrādāto nesaistošā instrumenta tekstu.
12. Līdz ar to EST sprieduma 43. punktā spriež, ka tam faktam vien, ka nesaistošā instrumenta saturs, kā tas izriet no minētajām sarunām, atbilst Padomes iepriekš piešķirtajām sarunu pilnvarām, nav relevances tad, kad tiek pieņemts lēmums par tā parakstīšanu, līdz ar ko šo faktu nekad nevar interpretēt tā, ka tas nozīmē Komisijai dotu atļauju parakstīt šo instrumentu. Šī argumentācija ir *a fortiori* piemērojama tad, ja instrumenta saturs – kā tiek apgalvots – atbilst citām politikas nostājām, ko iepriekš atšķirīgos kontekstos ir noteikusi Padome.
13. Visbeidzot, 42. punktā (to lasot kopā ar 39. un 40. punktu) Tiesa spriež, ka Savienības interešu novērtējums un definēšana, ko Savienības ārpolitikas formulēšanas ietvaros veic Padome, ietver lēmumu sākt sarunas par nesaistošu instrumentu. Jebkurā jēgpilnā lēmumā par sarunu sākšanu ir pilnīgi noteikti jāiekļauj partneri, ar kuriem – kā tiek uzskatīts – ir adekvāti vest sarunas, un ar šādu instrumentu aptveramais jautājums vai jautājumi.

IV. SEKAS

14. Komisijai tagad būs jāpieņem jauns lēmums; tomēr iepriekšminētais papildinājums paliek spēkā un to var turpināt piemērot.
15. Vispārīgāk runājot, EST tagad ir apstiprinājusi, ka Padomei, pildot politikas veidošanas funkciju, vienmēr ir jādod *expressis verbis* atļauja, lai Savienība varētu sākt sarunas par nesaistošu instrumentu ar konkrētu trešo pusi (pat tad, ja šāds instruments atspoguļo izveidotu Savienības politiku); tāpat sarunu noslēgumā ir nepieciešams Padomes *expressis verbis* lēmums atļaut instrumenta parakstīšanu Savienības vārdā.
16. Spriedums attiecas uz Padomes pilnvarām vispār. Lai gan tas ir pasludināts saistībā ar Komisijas parakstītu divpusēju instrumentu ar trešo valsti, tas attiecas uz divpusējiem *un* daudzpusējiem nesaistošiem instrumentiem, nolīgtiem ar trešām valstīm *un* starptautiskām organizācijām, neatkarīgi no tā, vai sarunās Savienību pārstāv Komisija *vai* Augstais pārstāvis (tostarp EĀDD).
17. Šis spriedums attiecas uz visiem nesaistošiem instrumentiem, kuros to satura dēļ ir iesaistīta Savienība neatkarīgi no tā, vai šādi instrumenti ir pasniegti tā, ka tos ir noslēgusi Savienība vai konkrēta iestāde vai dienests.
18. Lai konstatētu pilnīgu šā sprieduma ietekmi – gan praktiskā ziņā, gan citādi, ir nepieciešama turpmāka analīze.
